GOD. XXVIII BROJ 1 BEOGRAD, JANUAR 1959 CENA 20 DIN.

VERSKI BLAGOVESTI

MESEČNIK

Fali br. 3

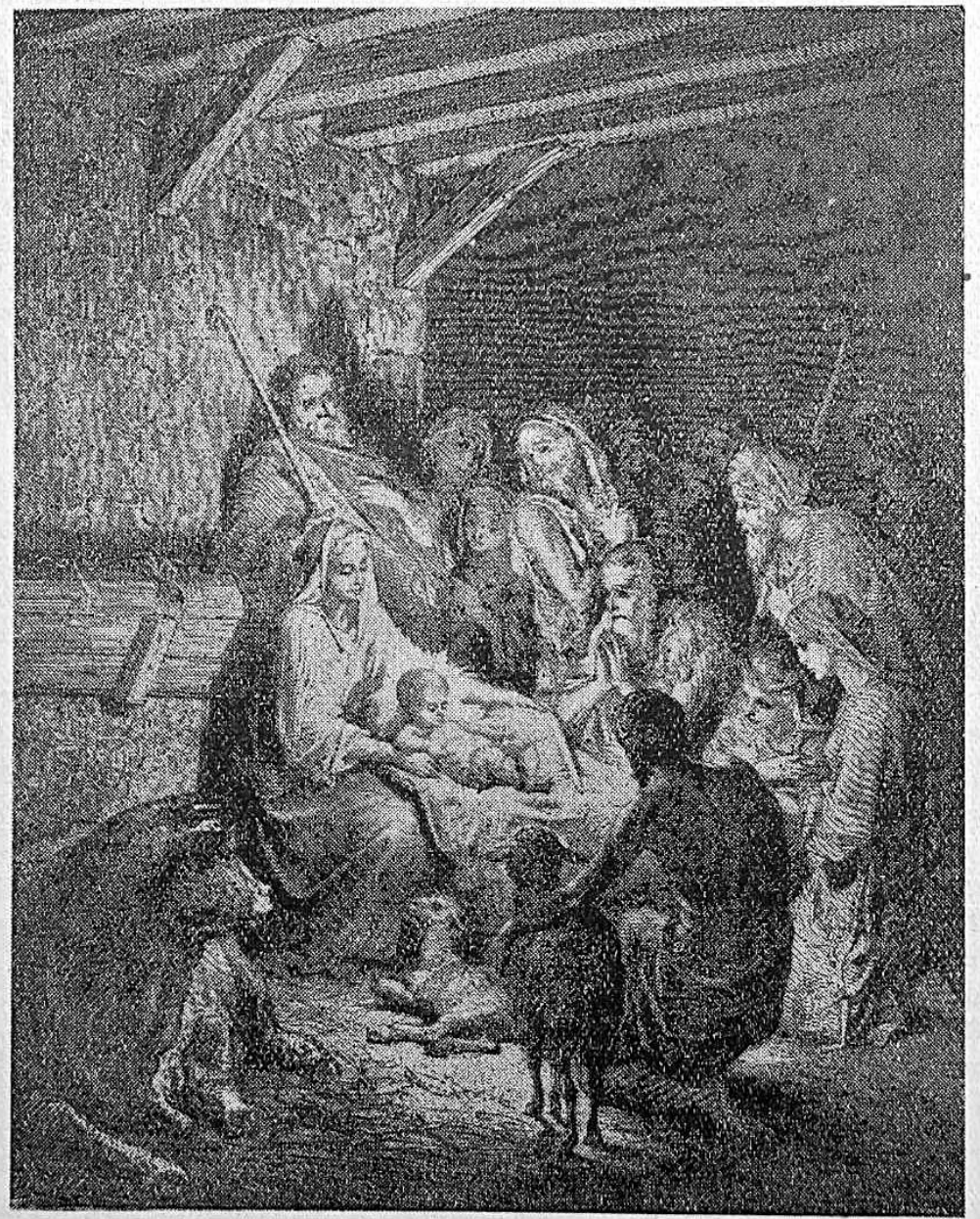

Doré

ROĐENJE KRISTOVO

A kad dođe punina vremena, odasla Bog Sina svoga, rođena od žene, pokorna zakonu (Gal 4,4)

Ovim brojem verski mesečnik „Blagovest" stupa već u 28 godinu izlaženja, odnosno u 14 godinu svoga posleratnog života. Njen papir je slabije kakvoće, nema omota, ne može se ponositi ni izglađenim jezikom, ni izabranim stilom, ni velikim idejama kakvih reformatora. U velikoj nestašici katoličke štampe naš mesečnik nastoji pomoći i pružiti blagonaklonim čitaocima nešto duhovnog štiva.

U granicama mogućnosti „Blagovest" će donositi i unapred verske članke iz raznih grana verske nauke, iz područja svetog Pisma, liturgijskog života, apologetike, crkvene povesti, arheologije itd., kao dosad. Za vesti o kršćanskom životu po svetu, naročito u misijskim zemljama, služi rubrika „Iz katoličkog sveta". Kao katolici treba da pažljivo pratimo život i rad svetog Oca. Stoga ćemo rado donositi vesti o radu Pape Ivana XXIII i objavljivati izvatke njegovih govora. Malo će biti u svakom broju mesta za religiozne pesme i sastavke u prozi, pošto i to spada u program svakog pučkog verskog časopisa.

Na uredništvo dolaze razni prilozi: članci, pesme, literarni sastavci u prozi. Neki prilozi iz različitih razloga ne mogu da uđu u skroman opseg našeg mesečnika. Isto tako dolaze na istu adresu razna pitanja, na koja po mogućnosti dajemo odgovore. Ako pitanja prelaze na druga područja, onda se na njih ne odgovara. Zahvalno se primaju i pisma čitalaca, u kojima oni izražavaju svoje mišljenje o raznim člancima, odgovorima, stilu, jeziku itd. Katkada kritike nisu baš ugodne, stavljaju se novi predlozi, ali su takva pisma vrlo korisna, jer iz grešaka učimo. Koliko snage i prilike dopuštaju, dobre savete i konstruktivnu kritiku rado prihvaćamo.

Uostalom, urednik je svestan da je njegov posao nesavršen, da mu se kao svakom ljudskom delu štošta može prigovoriti. Ali ipak moli za kršćansku strpljivost, kakvu moramo u svakodnevnom životu svi imati jedan prema drugome.

Tako Bog upravlja svetom, da se služi malim i neznatnim stvarima u svojim planovima. „Što je neplemenito pred svetom i prezreno izabra Bog, i ono što nije, da uništi ono što jest, da se ne hvali nijedan čovek pred Bogom" (1 Kor. 1, 28, 29). „Tako niti je onaj što koji sadi, ni onaj koji zaleva, nego Bog koji daje te raste" (1 Kor 3, 7). Svi smo pred Bogom samo sluge, dužni da vršimo zadatke koje nam Božja Providnost postavlja. Svi ćemo polagati tačan račun pred Bogom o svojim dužnostima, koliko smo zauzimali kakav važniji društveni položaj i pred istorijom.

„Blagovest" kani i dalje vršiti službu koja joj je sticajem prilika pala u deo, tihu službu Kristova blagovesnika. Nadamo se da će svaki mesec stidljivo pokucati na srca naših čitalaca i pružiti im nešto duhovne hrane. Zajednička želja saradnika i čitalaca jeste očuvati verske svetinje, koje smo primili od svojih predaka, živeti od njih te ih izručiti mlađem rodu kao amanet i zalog vremenite i večne sreće.

Svima onima koji su dosad u mesečniku sarađivali iskreno zahvaljujemo te im se preporučujemo i za buduće. Poverenicima i pretplatnicima, koji su savesno isplaćivali naša potraživanja, istotako iskrena hvala. Time su omogućili naše izlaženje.

I na kraju „Blagovest" želi svim svojim prijateljima — čitaocima Sretan Božić i blagoslovljenu Novu Godinu!

OBAVEŠTENJE. Godišnja pretplata za jedan jedini broj iznosi godišnje 300 din. Ko prima dva ili više primeraka u jednom omotu, plati po 240 din. za svaki broj. Pojedinačni primerak kod poverenika prodaje se po 20 din. Ovom se broju prilažu čekovne uplatnice. Molimo pretplatnike da uplate bar pola godišnje pretplate unapred. Primamo nove pretplatnike. Promene adresa neka budu čitko ispisane. Ko još nije isplatio stara dugovanja, ponovo ga molimo da u roku od 10 dana posle primitka tog broja to učini.

Dolazi Božić godine 1958. Bogati su božićni praznici, svako kršćansko srce ispunjuju nežnim uspomenama još iz detinjeg doba, donose mu novog svetla, smirene radosti i pojačanje duhovnog života. Ne smemo dozvoliti da nam vreva života prikrati božićno osveženje i da ti lepi praznici prohujaju pokraj naših prozora neprimetno i bez pozdrava.

Rasvetljuje

„Narod koji hoda u tami, gleda svetlost veliku. Nad onima koji stanuju u zemlji tamnoj zasja svetlost" (Is 9, 1). Tako je prorekao prorok Isaija Isusa Krista koji će doneti u tamni svet svetlo večnih istina. Svuda oko Palestine su u Kristovo vreme živeli poganski narodi u tami verskog neznanja i u okovima greha i strasti, samo je obećani izraelski narod znao za pravog Boga i čeznuo da se objavi obećani Mesija.

I taj obećani Spasitelj rodio se u betlehemskoj štali. O njemu peva adventska antifona: „O Istoče, sjaju večnoga Svetla i Sunce pravde, dođi i rasvetli one koji sede u tmini...". Crna noć je ležala nad Betlehemom i smrtna je tišina vladala po njegovim pašnjacima, kad odjednom preseče tamu veliko svetlo i smrtnu tišinu prekine anđeosko pevanje, jer je u taj čas skromna putnica iz Nazareta porodila Dete, povila ga u pelene i položila u jasle. Čudesno svetlo na nebu naveštava svetu da se rodio onaj koji je svetlo sveta.

Svetlo Kristove istine već si gotovo 20 vekova krči put kroz svet. Milijarde ljudi već ga je za to doba prigrlilo i još hodaju za njim. Krist nije kao meteor koji jednom zablešti pa ugasne i ostavlja za sobom još gušću tamu. Krist je kao sunce koje suvereno i staloženo obasjava zemlju i tako omogućuje svaki život na njoj. Kakvo smirenje uleva u dušu Kristovo evanđelje, rečito svedoče bezbrojni obraćenici! U snazi te istine možemo pobeđivati svet, kao što reče apostol Ivan: „Ovo je pobeda koja pobeđuje svet: vera naša" (1 Iv 5, 4). Kod Krista nema opasnosti od prevare, pošto je pisano: „Nebo će i zemlja proći, ali neće proći moje reči" (Mt 24, 35).

Svetlo Kristove nauke odgovara plemenitim težnjama ljudske prirode, zato su pozvani svi narodi svih vremena, i našeg atomskog doba, da idu za tim svetlom i bogate se njegovim blagoslovom.

Sile tame još nisu položile oružje, vodi se vekovna borba između svetla i tame, istine i laži, greha i kreposti. Znajmo gde nam je mesto!

Rasvetljeni Božji hramovi, blešteće jaslice, zapaljene sveće o Božiću vode nas ka Kristu, koji prosvetljuje naše duše. Usrdno molimo Božje Dete: „Umnoži našu veru, očuvaj i okrepi je da u olujama života ne ugasne".

Razveseljuje

Božić nosi sa sobom istinsku radost. „Niko se ne sme žalostiti na blagdan rođenja Života, koji je uništio strah pred smrću i doneo nam radost i nadu večne blaženosti. Neka niko ne bude isključen od ove radosti". (Prop. p. Leona). Da nije Krist došao, ljudski rod ne bi imao nikakve nade na bolja vremena na svetu ni na sretnu blaženost u večnosti. Poganski život za prvi Božić bio je okrutan; niže strasti, oholost i pohlepa su preovladale ljudskim srcima. Gomile krvavih žrtava nisu mogle oprati ljudska dugovanja pred Bogom. Odabrani jevrejski narod se tešio nadom u budućeg Mesiju, koji treba da mu donese sreću i slobodu. I u svetoj su noći anđeli pevali „Mir ljudima dobre volje" i tako navestili da je Isus Krist nosilac sreće, radosti i mira.

Crkveni obredi kao i narodni običaji o Božiću prepuni su poezije, koja blagotvorno deluje na naše srce. Lepe i osećajne božićne pesme obećavaju kršćaninu lepši i bolji svet. Koliko slikara, rezbara i vajara je nadahnuo Božić da su stvorili remek dela božićne umetnosti. Koliko božićnih pripovetki, priča i pesama je napisano kao izliv religioznog srca. U svakodnevnu prozu dolazi Božić kao balzam i

tako potvrđuje opravdanost težnje ljudskog srca, koje je stvoreno za sreću i radost. Rodilo nam se Božje Dete koje je otvorilo svim ljudima put u čistu nepomućenu sreću. Očuvajmo u srcu jeku božićnih pesama kao daljni odjek anđeoskog pevanja na nebu, pa ćemo se lakše probiti kroz iskušenje života, dok ne čujemo utešne reči: „Dobro, slugo dobri i verni, uđi u radost gospodara svoga." (Mt 25, 23, 24).

Donosi život

Božić obećava i donosi novi duhovni život. „Dete nam se rodilo, Sin nam je darovan. I nosi na svojim ramenima znak svoje vlasti, a njegovo je ime: Divni, Savetnik, Jaki, Otac budućeg veka, Knez mira" (Is 9, 5) Betlehemsko je Dete jedinstveno na svetu. Ono je utelovljeni Bog. Bog i čovek u jednoj osobi. Zbog Adamovog greha sav je ljudski rod pao u veliku vremenitu i duhovnu bedu. Duhovni život posvetne milosti bio je uništen, a nebo zatvoreno. Nebeski se Otac u neizmernoj blagosti smilovao grešnom ljudskom rodu i odredio da njegov jedinorođeni Sin uzme u krilu prečiste Device Marije ljudsku prirodu i da kao drugi Adam izvrši veliko delo otkupljenja ljudskog roda. Zato se Krist u svetoj božićnoj noći rodio, zato je počeo odmah u jaslicama trpeti. Lepo govori papa Leon: „I dok smo bili mrtvi po gresima, oživio nas je s Kristom, da budemo u njemu novo stvorenje i nova slika. Odložimo zato staroga čoveka sa svim njegovim delima i postavši deonicima Kristova rođenja odrecimo se telesnih želja. Upoznaj, o kršćanine, dostojanstvo svoje! Postao si deonikom božanske naravi. Spomeni se, čije si glave i čijega tela udo. Seti se, da si izbavljen iz moći tame i prenesen u Božje svetlo i kraljevstvo".

Uzalud bi se Krist sto puta rodio, ništa nam ne bi koristilo, ako se ne rodi i u našem srcu, ako nismo živi udovi njegova otajstvena tela, ako nemamo u duši posvetne milosti. Zato je sveta Crkva uvela pred Božić advent, vreme pokore i duhovne priprave, da si u to vreme u skrušenoj ispovedi i u pobožnoj pričesti osiguramo duhovni život i tako pripravimo za nove milosti, koje želi Krist o Božiću izliti u naše duše.

Kršćanin koji nosi u sebi Kristov život, upravlja se u svakodnevnom životu Kristovim duhom, što znači da savesno ispunjava Božje i crkvene zapovedi i vrši dužnosti svoga zvanja. Njegov život treba da bude sličan Kristovom životu, pa kao što je Krista vodila kroz čitav život kao ideja vodilja ljubav prema Bogu i bližnjemu, tako se moramo i mi kršćani odlikovati tom kršćanskom ljubavlju. Boga moramo ljubiti nada sve i u njegove ruke položiti sebe i sav svoj posao, a ljubav prema bližnjemu treba da pokažemo u pravednosti, jednakosti i bratskoj pomoći. Pravednost nas vodi da poštujemo tuđa prava. Kršćanstvo nas uči da nema bitnih razlika među ljudima različitih rasa, krvi, jezika, kulture, socijalnog položaja. Najodličniji pretstavnik ljudskog roda nije se stidio biti brat poslednjem siromahu. Krist je već u svetoj noći počeo deliti milosti i blagoslov, s time produžio sav zemaljski život i s time nastavlja sada na nebu. Kršćanin dakle, mora se odlikovati dobrotvornom akcijom. I stvarno, prava se dobrotvornost na svetu rodila u svetoj božićnoj noći.

Neiscrpan je sadržaj božićne tajne. Ni debele knjige ne mogu iscrpsti bogatih misli božićnih blagdana. Uzmimo si potrebno vreme u tim božićnim praznicima, pa kao čestiti i savesni katolici učestvujmo u životu Crkve u tim danima. Udubimo se kod jaslica u značenje Kristovog dolaska na svet u betlehemskoj štalici i usrdno molimo Božansko Dete, neka nam poživi veru koja brda premešta i svet pobeđuje, neka nam utvrdi ufanje koje čini čoveka radosnim i smirenim i u najtežim iskušenjima i neka nam usavrši ljubav, da bi nas po njoj svet prepoznao kao Kristove učenike.

1. Već više godina donosimo u našem mjesečniku različite članke o Svetom Pismu, i to pod geslom: »Tko ne pozna Svetog Pisma, ne pozna Krista«. Riječi su to našeg zemljaka i velikog proučavatelja Svetog Pisma, sv. Jeronima. Ova njegova misao vrlo je duboka i značajna. Svrha je, naime, naše vjere, da nas dovede do ljubavi Božje preko poznavanja Boga. Upoznavajući Isusa Krista mi najbolje povećavamo ili stičemo ljubav prema Bogu već ovdje na zemlji. A to poznavanje Krista ne možemo postići bez poznavanja Svetog Pisma. Bolje se ne može izreći, nego što je to rekao sv. Jeronim, koliko je važno, da kršćani sve više i više napreduju u poznavanju Svetog Pisma. Naš vjerski mjesečnik ne može dakako ne računati s velikom tom potrebom kršćanskog vjerskog života. Zato ćemo i ove godine u svakom broju imati i članak o Svetom Pismu.

2. Sveto se Pismo može upoznavati i proučavati na više načina. Možemo mu pristupati s različitih stanovišta. Prošle smo dvije godine ukratko protumačili neke misne poslanice i tako naročito upoznali mnoge misli velikog Apostola svetog Pavla.

3. Ove ćemo godine započeti niz članaka, koji će nas na neki način indirektno ili posredno poučavati o Svetom Pismu. Od velike je, naime, važnosti, da dobro poznamo povjesne, vjerske i društvene okolnosti, u kojima su nastale novozavjetne sv. Knjige.

Svi se povjesni događaji odigravaju na stanovitoj nekoj pozornici, koja gotovo nikad nije jednaka, nego se mijenja prema različitim povjesnim, vjerskim i kulturnim okolnostima. Na takvoj je pozornici djelovao i naš Spasitelj. Ne možemo potpuno upoznati njegovu nauku, niti ispravno shvatiti njegov život, ako dobro ne uočimo, na kakvoj se pozornici nalazio svijet u Palestini početkom naše nove, Kristove ere.

4. Božanski je Spasitelj živio i djelovao među Židovima u Palestini. Za njih je uostalomu u prvome redu i bio poslan od nebeskog svog Oca. Tadanji povjesni događaji, društvene i moralne okolnosti kao i vjerske ideje tadanjih stanovnika Palestine, sačinjavaju na neki način pozadinu slike ili pozornice, na kojoj se odvija čudesni i božanski Isusov život i njegovo djelovanje.

Isto vrijedi u znatnoj mjeri i za djelovanje prvih Isusovih Apostola među Židovima i poganima, u prvom kršćanskom stoljeću. Apostoli su bili ribari ljudi u velikim središtima grčko-rimskog svijeta. Oni su često izlagali i branili vjerske kršćanske istine pobijajući neke židovske i gotovo sve poganske vjerske nazore svojih suvremenika.

Već se iz kratkog ovog izlaganja vidi, kako je potrebno i korisno poznavati ove povjesne okolnosti, ako želimo u pravom svijetlu shvatiti novozavjetne sv. Knjige.

5. Tumačenje ovih povjesnih okolnosti, tako važnih po Novi Zavjet, učenjaci obično nazivaju: povijest novozavjetnog vremena. Takav je naziv posve ispravan, samo ga treba dobro shvatiti. Nije to povijest židovskog naroda u vrijeme Isusovo i apostolsko, niti povijest svih okolnosti i svih naroda onog vremena. Od svega ovoga povijest novozavjetnog vremena razmatra samo ono, što je od neke koristi i važnosti po shvaćanje Novog Zavjeta.

Povijest novozavjetnog vremena pokazuje nam dakle, kako se kršćanstvo susrelo sa židovskom vjerom i poganstvom i kako je ono pobjedonosno već koncem prvog stoljeća počelo osvajati svijet.

6. Ako dakle na ovaj način bolje upoznamo pozornicu, na kojoj su djelovali Isus Krist i njegovi Apostoli, bit će nam odmah jasnije mnoge stranice u novozavjetnim sv. Knjigama. U njima se na pr. spominju mnogi vladari, rimski i židovski, mnoge druge ličnosti, predstavnici tadanjih društvenih slojeva, ideološke struje i drugo. Poznavanje tih osoba i okolnosti puno nam pomaže, da mnogo toga u Svetom Pismu bolje shvatimo. Uzmimo na pr. različite Herode, osobito prvog Heroda, osnivača dinastije, za kojega se rodio Isus. Poznavanje njegova karaktera izvrsno nam osvjetljuje neke zgode iz naših Evanđelja. Neki su se na pr. protivnici Svetog Pisma čudili, što je evanđelist Matej mogao »izmisliti« o Herodu tako okrutnu stvar kao što je pomor betlehemskih dječačića. Tako se može učiniti na prvi pogled, ako taj događaj prosuđujemo po današnjem kršćanskom načinu mišljenja. No ako uzmemo u obzir ono, što nam je inače, izvan Evanđelja, zapisala povijest o tom Herodu, onda ćemo brzo uvidjeti, da je pomor betlehemske nejačadi zapravo dosta neznatna stvar u poredbi s ostalim Herodovim okrutnostima.

7. Govorit ćemo vam dakle o tim povjesnim, društvenim i vjerskim prilikama i okolnostima, u kojima je djelovao osnivač kršćanstva i prvi njegovi učenici.

U povjesnom pogledu upoznat ćemo se prije svega s Herodovom dinastijom, koja kao kakva crna avet baca svoju sjenu na Svetu Zemlju tame od konca prvog stoljeća prije Krista, do konca prvog stoljeća poslije Krista. Upoznat ćemo tu povijest u glavnim njenim crtama, gledajući kako pojedine ličnosti nastupaju na povjesnoj pozornici. Poslije ćemo se obratiti vjerskim predstavnicima tadašnjeg Izraela. Oni su vrlo značajni za povijest novozavjetnog vremena: farizeji, saduceji i osobito t.zv. eseni, koji su bili kao neki židovski redovnici. Njih smo podrobnije upoznali tek posljednjih ovih godina, otkako su otkriveni ostaci velikog njihovog samostana u blizini Mrtvog mora. Upoznat ćemo i židovsko veliko vijeće, t.zv. sinedrij, jer je ono imalo veliku ulogu u vjerskom i političkom životu naroda. Ono je Isusa osudilo na smrt, ono je osudilo i prve Apostole zbog kršćanske vjerske propagande. Zanimat će nas sigurno i bogoslu-

žje u sinagogama i u hramu. Isus i njegovi Apostoli sudjelovali su kod toq bogoslužja. Također i članovi mlade Isusove Crkve. Za bolje poznavanje novozavjetnih sv. Knjiga bit će napokon od koristi i poznavanje privatnog života Židova u ono vrijeme: kakav im je bio obiteljski život, kakvi su im bili stanovi, hrana, gradovi, kuće itd.

8. To je ukratko raspored budućih naših članaka o Svetom Pismu.

»BLISTAVA KRAJINA IZNAD SUNCA«

I Starac iz Bobo-Diulasso

Poznati poljski pisac Ossendowsk'i pripovijeda u svojoj knjizi **»Robovi sunca«**, kako je na svom putu kroz ekvatorijalnu Afriku naišao na nekog starca iz **Bobo-Diulasso**, iz čijih je usta čuo vrlo zanimive stvari o najdubljim problemima filozofije i religije, premda je bio nepismen primitivac i poganin.

Starac je bio klonuo od tereta godina i očekivao konac života.

Smrt ovako opisuje: **»Duša se raspada na dva dijela. Jedan je gotov da se otkine i poleti u blistavu krajinu, koja leži iznad sunca i da se sjedini s Velikim Duhom, a drugi izabire sebi mjesto u zemlji.« . .**

Sigurno je ta izjava jednog divljaka iz srca crnog kontinenta iznenadila evropskog književnika, koji je možda očekivao sasvim druge riječi. Čovjek, koji je živio u zapuštenoj stepi daleko od svake civilizacije, te ostario u borbi sa surovom prirodom, zvijerima i nekulturnim urođenicima, svakako nije bio disponiran za idealističko shvaćanje života. A gle, mjesto klonule resignacije i želje za što skorijim prelazom u carstvo potpunog uništenja, vidimo osvjedočenje o nastavku života u nekoj divnoj blistavoj krajini iznad sunca, u vedrim nebeskim visinama, u blizini Velikog Duha, kako crnci zovu Boga.

Ta je misao starca iz Bobo-Diulasso dostojna da se ovjekoveči za sva vremena. Iz tih riječi razabiremo, da stari crnac nije smatrao ni svoj život sa svim patnjama besmislenim ili suvišnim. Kud ćeš divnije svrhe života od sjedinjenja sa najvećim Duhom! Ako ljudima toliko imponira prijateljstvo sa drugim, sebi jednakim bićima, koliko je tek vrijedna veza s onim najvećim, početkom i izvorom svih duhova i života!

Pita se samo, kako je starac došao do te uzvišene vjere, kako to, da nije smatrao najvećom srećom, da mu se teški i besmisleni život jednom za uvijek prekine, kad i onako smrću valjda sve prestaje, kako se tješe ateisti.

Svakako siromašni crnac nije nikad u životu imao prilike, da pomoću dalekozora vidi iu **»blistavu krajinu iznad sunca«**. Da je i imao teleskop i uperio ga u daleke ponore svemira, ne bi je vidio. Vidio bi možda u zviježđu Herkula dvostruko sunce zeta, od kojih je jedno 3. razreda i žute boje, a drugo 6. razreda i crvenkaste boje, i koja se jedno od drugoga okrenu za 34 godine. Ili bi vidio dvostruko sunce gama Leonis, gdje je jedno žuto kao zlato, 2. razreda, a drugo zelenkasto modro, 4. razreda, koja veličanstveno kruže oko zajedničkog središta i za jedan okret trebaju deset punih stoljeća! Svakako bi qa i taj letimični pogled u čudesne ljepote daleke vasione zapanjio i bacio u ekstazu i divljenje, premda to nije ono, u što je on vjerovao.

Starac nije te »blistave krajine iznad sunca« nikad vidio, nego je samo u nju vjerovao. Odakle mu ta vjera? Kako je došao na tu misao?

Starac je imao bistre oči i dar opažanja. Promatrajući prirodu oko sebe osvjedočio se, da samo jedna neizmjerna i svemoguća sila, samo jedna božanska mudrost može proizvesti takova i tolika čudesa, kakova je dnevno vidio oko sebe. Samo **»Veliki Duh«** može takove ljepote i takva čudesa stvarati. Pa kad je toliku raskoš razvio na zemlji, gdje obitavaju smrtni ljudi, kakova krasota mora da je ondje, gdje on sam stoluje i vlada u besmrtnom kraljevstvu!

Vidio je još kao mladić, kako je u onoj negostoljubivoj stepi jedna viša inteligencija uspjela da održi život milijunima ljudi i prostre bogat stol zapuštenoj djeci prirode. I sam je iz drva **nete** vadio okrepljujući sok **sumbaru** i jeo slatko voće sa drveta **Sterculia cordifolia.** Opazio je, kako **in-jam** biljka ima izrasline na korjenju, koje daju jestive krumpire i kako **ngaro** povijuša ima u sebi mnogo vode, koja se može sisati i utažiti žeđu čovjeku putniku, koji ne može da dođe do druge vode. Jeo je hranivi a ljekoviti plod »portugalskog drveta« **Mangifera indica,** što miriše po terpentinu. Uživao je gomolje **manioka** (Maniot utilissimum) i plodove **baobaka,** koji daju brašno, dok se od njegova vlakna prave tkanine. Gledao je, kako se iz **karita** (Butyrospermum Parkii) vadi kao maslac gusto biljno ulje. Jeo je plodove palma i naranči i divio se, kako i u najžarčoj pustinji ima vazda zelenog rašća i kako ključaju žive vode u krajevima, gdje skoro nikad kiše ne padaju.

Starac iz Bobo-Diulasso imao je prilike, da u toku svog dugog života promatra, kako je život urođenika ugrožen od različitih vrsta otrovnih zmija i opasnih gmazova i divio se, kako je ondje, gdje je čovjek nemoćan, neka druga viša i moćnija pamet udesila ograničenje prekomjernog množenja neprijatelja ljudskog života. Promatrao je kako **marabu** kao kakvu poslasticu ždere strvinu i zmije i veliki orao s golim vratom, **Gyos Rüppeli,** tamani gusjenice i skakavce, dok veliki kalas kao makarone proždire najljuće zmije otrovnice, a u crnoj noći (među bezbrojnim ostalim) mali patuljkasti crni netopir, **Vesperus minutus,** čisti zrak od štetnih **kukaca,** mušica i komaraca.

Često se u čudu pitao, kako to da termiti izgrade 4 metra visoke nerazorive mravinjake, kako to uspijevaju pčelice da za ono nekoliko sedmica života bez ikakve prednaobrazbe i bez ikakovih pomagala tako savršeno izrađuju saće. Promatrao je i mnogo toga drugoga, da na kraju dođe do logičnog zaključka, da svijetom doista vlada jedan umni i dobri Veliki Duh, to jest Bog, koga je potrebno priznati vrhovnim gospodarom svega i izvršiti njegovu volju.

Istodobno je opazio i to, kako u čovjeku osim tijela, koje svaka strjelica može raniti, ima i **nešto** neraspadljivo, što želi da se uzdigne do blistavog sjedišta Velikog Duha, i u njegovu društvu, u carstvu vječne vedrine i svjetlosti, uživa nepomućen mir i vječno blaženstvo. Ako dobri poglavice na zemlji kupe u svom dvoru oko sebe samo vjerne prijatelje, dok nevaljalce odalečuju i kažnjavaju, gotovo ni Veliki Duh ne može jednako poštivati dobre i zle i jednaku im sudbinu odrediti u vječnosti. Svakako će bolje proći oni, koji su se na zemlji pokazali pravednijima, milosrdnijima i bogoljubivijima. Zdrav razum i glas savjesti doveo je tog starog poganina do istog rezultata, do kojeg kršćane dovodi vjera.

Taj susret evropskog književnika i zapuštenog afričkog poganina zanimiv je za nas, što iz njega vidimo, da misionari ne »kvare« ljude prirode svojim »pričama« o dobrom Ocu u nebu i o postojanju raja i pakla. Kršćanski pisac Tertulijan ne veli badava, da je »anima humana naturaliter christiana« što znači da je ljudska duša po prirodi kršćanska. Kršćanska vjera primitivne pojmove divljaka čisti od natruha laži i zabluda te ih onda oplemenjuje i uzdiže u viši red.

Don Bosko

ŽIVOT DOMINIKA SAVIJA

Don Bosko svojim pitomcima

Predraga djeco! Mnogo ste me puta već molili, da vam pišem što o vašem drugu Dominiku Saviju. Ja sam učinio sve, što mi dopustiše sile, da udovoljim vašoj pobožnoj želji. Evo vam njegov životopis, napisah ga kratko i jednostavno, što vam se, kao što mi je poznato, vrlo dopada.

Izdajući ovo djelce, naišao sam na dvije poteškoće. Prva je bila ocjena, kojoj se obično izvrgne onaj, koji piše o stvarima, za koje još ima živih svjedoka. Ovu poteškoću mislim da sam odstranio time, što sam odlučio, da pripovijedam samo one zgode, koje ste vidjeli i vi i ja, i koje ste sami opisali i meni predali. Te sam opise dakako sačuvao. Druga je poteškoća bila, što sam morao govoriti o sebi. Budući da je taj mladić živio tri godine u ovoj kući, to sam morao često kazivati događaje, u kojima sam sâm sudjelovao. Mislim, da sam ovu poteškoću odstranio time, što sam se držao dužnosti povjesničara, koja se sastoji u tome, da opisuje istinitost događaja bez obzira na osobe. Nađete li pak mjesto, gdje s nekom slobodom pišem o sebi, pripišite to velikoj ljubavi, koju osjećam prema vašem pokojnom prijatelju i prema vama. Ova naklonost je uzrok, što vam otvaram i otkrivam svoje srce, kao što to čini otac, kad govori o svom ljubljenom sinu.

Pitat će možda koji od vas, zašto opisujem upravo život Dominika Savija, a ne život drugih pitomaca, koji su s nama živjeli i bili također sjajni uzori kreposti? Istina je, dragi moji, Božja nam se providnost udostojala podati raznih uzora kreposti, kao što bijahu: Gabrijel Sascio, Alojzije Rua, Kamilo Gavio, Ivan Masalja i drugi. No njihovo vladanje nije bilo tako poznato i nije tako upadalo u oči kao vladanje Savijevo, čijem su se životu svi divili. Dade li mi Gospodin zdravlje i milost, sabrat ću također kreposna djela i ovih vaših drugova, te tako udovoljiti i vašoj i svojoj želji. Time ću vam predočiti ove životopise, da ih nasljedujete to lakše, što su oni živjeli u istim prilikama kao i vi.

Ovome sam novom izdanju dodao još razne bilješke, i nadam se da će zanimati i vas i one, koji su već čitali prvo izdanje.

Zasada se nastojte okoristiti time, što vam ovdje opisujem i recite u svom srcu, što je rekao sv. Augustin: »Si ille, cur non ego?« Ako je jedan od mojih drugova, koji je bio istih godina, na istom mjestu, jednakim ili možda većim poglbima izvrgnut, ipak našao i vremena i sredstava, da se sačuva kao vjeran sljedbenik Isusa Krista, zašto ne bih to mogao i ja? Ali imajte na pameti, da se prava pobožnost ne sastoji samo u pustim riječima, nego da se mora očitovati i u djelima. Stoga nađete li gdjegod što takvo, što je vrijedno divljenja, nemojte se zadovoljiti time, da kažete: »To je divno, to mi se sviđa!«, recite radije: »Potrudit ću se, da ono što sam o drugima čitao i što me zadivilo, i nasljedujem.«

Dao Bog vama i svima, koji će ovu knjižicu čitati, zdravlje i milost, da uzmognete od svega, što ćete ovdje čitati, crpsti što veću korist, a i presveta Djevica Marija, koju je Savio iskreno štovao, neka nam izmoli milost, da Njezinog božanskog Sina, našega Gospodina i Spasitelja, koji jedini zaslužuje, da bude nadasve ljubljen, mognemo iz svega srca ljubiti sve dane svoga života.

I. POGLAVLJE

Dominikov zavičaj. — Dječakove sposobnosti. — Njegove prve vježbe u krepostima.

Roditelji Dominika Savija bijahu Karlo i Brigita Savio, siromašni, ali vrijedni supruzi iz

Kastelnovo d' Asti. To je selo udaljeno od Turina dvadesetak kilometara. Godine 1841. padoše vrijedni supruzi u veliku bijedu, jer nije bilo nigdje nikakve zarade. Stoga se preseliše u susjedno selo Riva, gdje se otac stao baviti kovačkim zanatom, što ga je u mladosti izučio. Za boravka u tom selu blagoslovio je Bog njihov brak s jednim sinčićem, koji im je imao biti utjeha i radost. Rodio se 2. travnja 1842. Kad su ga donijeli u crkvu, da se po sv. krstu preporodi za Boga, nadjenuše mu ime Dominik. Ovo je ime bilo za našega dječaka od velikog značenja, kako ćemo kasnije vidjeti.

Kad su Dominiku bile dvije godine, moradoše se njegovi roditelji zbog raznih uzroka vratiti natrag u svoj zavičaj. Oni se nastane u seocetu Murijaldu, koje je pripadalo Kastelnovu d' Asti. Sva je briga dobrih roditelja bila upravljena na to, da svoje dijete, koje im bijaše već onda na veliku radost, krščanski odgoje. Naš je mali Dominik bio od naravi dobre ćudi, a srce mu bijaše vrlo pristupačno za svaku pobožnost. Jutarnju je i večernju molitvu učio naš dječak velikom lakoćom te je u dobi od jedva dvije godine mogao već sam moliti. Upravo u dobi, u kojoj su djeca najvećma sklona igrama i zabavama, prepustio se on posve vodstvu svoje majke. Ako bi se kojiput od nje udaljio, učinio bi to jedino zbog toga, da se mogne u kojem kutiću sobe nesmetano moliti Bogu. Njegovi nas roditelji uvjeravahu: »Počevši od najnježnije dobi, u kojoj djeca iz nerazbora i nepromišljenosti neprestano smetaju i dosađuju majci, u onim godinama, u kojima ona žele sve vidjeti, sve znati i okusiti, nije nam naš Dominik pravio nikakvih neprilika. Ne samo da je bio poslušan i pripravan da ispuni svaku našu želju, već je i nastojao, da nas preteče u onim stvarima, za koje je znao, da će nas razveseliti.«

On je uvijek srdačno i radosno dočekivao svog oca, kad se on vraćao kući sa svog dnevnog posla. Istrčao bi mu ususret i prihvatio ga za ruku ili ga zagrlio. »Dragi oče — znao je govoriti — zar ne da si umoran? Ti radiš toliko za mene, a ja nisam ni za što drugo, osim da ti pravim neprilike. Molit ću se dragome Bogu, da ti udijeli zdravlje i da mene učini dobrim.« Uz ovakve bi ga riječi pratio u sobu, primaknuo stolac, ponudio mu, da sjedne, zabavljao ga i milovao. To je — kaže otac — bila za me slatka utjeha. »Nestrpljivo sam čekao, da dođem kući, da pritisnem nježni poljubac na čelo svoga Dominika, koji je osvojio svu ljubav moga srca.«

Njegova je pobožnost neprestano rasla. Kad mu je bilo četiri godine, nije ga trebalo nikada opominjati da moli jutarnju i večernju molitvu, pozdrav anđeoski i molitve prije i poslije jela. Sam je često opominjao ostale ukućane, da izmole molitve prije i poslije jela, ako se tko ne bi sam sjetio. Jednog su dana roditelji sjeli k stolu, a da se prije, zbog rastresenosti, nisu pomolili Bogu.

»Oče — reče Dominik — ta mi još nismo molili, da nam Bog blagoslovi jelo.« Kad je to rekao, odmah se sam prekrižio i počeo moliti običajne molitve.

Drugom opet zgodom sjede k stolu neki stranac, koji se svratio u Dominikovu kuću, a da se nije prije pomolio Bogu. Kad to Dominik opazi, povuče se žalostan u kut, jer se nije usudio opomenuti stranca. Kad su ga roditelji zapitali, zašto se tako čudno drži, odgovori on: »Ne usuđujem se sjesti k stolu zajedno s onim, koji ide jesti kao životinja.«

2. POGLAVLJE

Dominikovo hvalevrijedno ponašanje u Murijaldu. — Lijepe kreposti. — On polazi pučku školu.

Ovdje ćemo pripovijedati zgode, koje bi čovjek jedva vjerovao, da nam ih ne pripovijeda netko, u koga je isključena svaka sumnja. Držim se onoga, što mi je o Dominiku pripovijedao kapelan njegova rodnog mjesta. On kaže: »Kad sam došao u selo Murijaldo, često sam vidio jedno dijete po prilici od pet godina, kako dolazi sa svojom majkom u crkvu. Njegov me bistar pogled i pobožno držanje privlačio, kao i druge, da mu se približim. Kad je našao crkvena vrata zatvorena, tad se prolaznicima pružio lijep prizor. Ne misleći na to, da se s ostalim drugovima naokolo skiće i viče, kao što običavaju činiti djeca u toj dobi, on je obično kleknuo pred crkvenim vratima, te se pognute glave i sklopljenih ruku na prsima, pobožno molio Bogu, dok nisu otvorili crkvu. To je činio čak i onda, kad je padao snijeg. Zamazano tlo nije ga ni najmanje smetalo, da klekne i da se pomoli Bogu. Neka me osobita radoznalost neprestano gonila, da saznam, tko je to dijete, kojem sam se toliko divio. Napokon sam saznao, da je to sinčić kovača Karla Savija. Kad sam maloga sastao na ulici, on je već izdaleka pokazivao vanjskim znakovima i nedužnim izrazom djetinjeg strahopočitanja svoju radost, te me uvijek pretekao svojim pozdravom.

Kasnije je polazio školu. Budući da je bio veoma nadaren i marljiv, vrlo je napredovao u naucima. Premda je morao družiti se s raspuštenim i razuzdanim dječacima, ipak nisam nikada opazio, da bi se i s jednim samo posvadio. Ako je nastala kakva svađa, on je strpljivo podnosio pogrde sa strane svojih drugova te se udaljivao iz njihove sredine. Ne sjećam se, da bi on ikada sudjelovao u pogibeljnim zabavama ili da bi prouzročio u školi i najmanji nered. Naprotiv, kadgod su ga drugovi htjeli nagovoriti, da se zajedno s njima izruguje starijima, da baca kamenje, da kradu voće ili da na polju načine gdjegod kakvu štetu, on je uvijek javno i otvoreno osuđivao njihovo ponašanje i nikada nije htio sudjelovati u takvim mladalačkim pustolovinama.

Pobožnost, koju je pokazivao, kad je pred crkvom molio, nije s njegovim godinama ništa oslabila. Već je u petoj godini znao dvoriti kod sv. mise, sav proniknut pobožnošću. Svaki je dan išao k sv. misi. Ako je tko drugi htio dvoriti, on je pobožno prisustvovao. Budući da je bio još vrlo mlad i malen, jedva je prenosio misnu knjigu. Ugodno je bilo gledati, kako se sa strahom približio oltaru, kako se uspinjao na prste i ispružio ručice, koliko je više mogao, te uz veliko naprezanje dosegao misnu knjigu. Ako mu je svećenik htio učiniti osobito veselje, trebao je samo bliže primaknuti knjigu, da je on mogne dokučiti. Tad ju je s velikim veseljem prenio na drugu stranu oltara.

Dominik se često ispovijedao. Čim je bio kadar razlikovati nebeski kruh od običnoga, bio je pušten na sv. pričest, koju je primio divnom pobožnošću. Gledajući tolike i tako čudnovate učinke, koje je u njemu proizvodila milost Božja, rekao sam više puta sam sebi: Ovo je doista dječak, od kojega se može nešto očekivati. O da mu Gospodin Bog dade i otvori polje, na kojem će moći ovi tako dragocjeni plodovi dozrijevati?« Ovako je završio kapelan iz Murijalda.

3. POGLAVLJE

Prva sv. pričest. — Njegova priprava, sabranost i odluke što ih je tog dana učinio.

Dominiku nije ništa nedostajalo, da bude pušten na sv. pričest. Znao je napamet cijeli katekizam. Imao je jasnu spoznaju o uzvišenosti tog sakramenta i gorio je od želje, da mu se smije približiti. Jedina je poteškoća bila to, što je Savio bio tek u svojoj sedmoj godini. Na selima su se naime djeca istom nakon svršene jedanaeste godine puštala k sv. pričesti. Osim svoga djetinjeg izgleda bio je još k tome tako malena stasa, te se činilo da je mlađi, nego što je zapravo bio. Zbog toga je kapelan mnogo razmišljao, da li bi mu dopustio, da pođe na prvu sv. pričest, ili ne. Posavjetovao se s drugim svećenicima. Ovi, vidjevši dječakovu ranu spoznaju, njegovu dosadašnju pouku i živu želju, dopustiše mu, da primi prvu sv. pričest.

Tko da opiše puninu svete radosti, kojom se napunilo njegovo srce, kad je to saznao! Dotrčao je kući i oduševljeno pripovijedao o svojoj sreći. Sad je molio, sad opet čitao. Mnogo je vremena proboravio u crkvi prije i poslije sv. mise i činilo se, kao da njegova duša već sada boravi među anđelima u nebu. U predvečerje pričesnog dana dođe k svojoj majci i reče joj: »Majko, sutra idem na sv. pričest! Oprosti mi, molim te, sve ono, čime sam te do sada ražalostio. Obećajem ti, da ću biti mnogo bolji; u školi ću biti marljiv i u svemu što ćeš mi zapovijediti bit ću ti poslušan i dobar.« To je izrekao s velikim ganućem te udario u jecanje. I majka, kojoj je on bio jedina utjeha, bila je ganuta, te se morala suspregnuti, da ne pokaže svoje ganuće. »Znaj dragi Dominiče, reče ona, da je sve oprošteno! Moli dragog Boga, da uvijek ostaneš dobar. Moli se također i za svoga oca i za mene.«

Ujutro je toga znamenitog dana ustao rano, obukao svoje najljepše odijelo i pošao u crkvu, koju je našao još zatvorenu. Po svom je običaju kleknuo na crkveni prag i molio, dok nisu došla druga djeca, i crkva se otvorila. Čitav sveti čin, to jest sv. ispovijed, priprava i zahvala za sv. pričest, trajala je kod njega pet sati. Dominik je bio prvi u crkvi, a zadnji je otišao iz nje. Cijelo vrijeme nije znao, da li je na nebu ili na zemlji.

Ovaj dan, za njega tako znamenit, može se nazvati početkom ili bolje nastavkom života, u koji se može ugledati svaki dobar kršćanin i uzeti ga sebi za uzor. Kada bi nakon više godina pripovijedao o svojoj prvoj sv. pričesti, vidjelo se, kako mu živahna radost odsijeva s lica. Često je znao reći: »O, to je bio moj najljepši dan, veliki dan!« — U jedan je molitvenik, što ga je sa svom pomnjom čuvao i nije ga pokazivao ni jednom od svojih drugova, napisao nekoliko dobrih odluka, koje je često čitao. Ja sam tu knjižicu dobio u ruke, i ovdje ispisujem odluke u njihovoj prvobitnoj jednostavnosti:

»Odluke, koje sam ja, Dominik Savio, učinio godine 1849. na dan prve svoje sv. pričesti, u dobi od sedam godina:

1. Ići ću često na sv. ispovijed i tako ću često pristupati sv. pričesti, kako mi to moj ispovjednik dopusti.
2. Svetkovat ću blagdane.
3. Moji će prijatelji biti Isus i Marija.
4. Radije smrt nego grijeh.«

Ove su odluke, koje je on, kako je već rečeno, često čitao, bile do smrti zvijezde vodilje njegova života.

Ako među čitateljima ove knjižice ima i takvih, koji još nisu primili prve sv. pričesti, tad im toplo preporučujem, neka uzmu Dominika za uzor. Najtoplije pak preporučujem očevima, majkama i svima, koji imaju kakav utjecaj na mladež, neka tom svetom činu posvete što veću pažnju. Neka budu uvjereni, da je dobro primljena prva sveta pričest siguran čudoredni temelj za cijeli život. Teško je naime naći mladića, koji bi ovaj sveti čin uistinu dobro obavio, a da ne bi poslije dobro i kreposno živio. Naprotiv ima bezbroj lakoumne djece, koja su na teret svojim roditeljima i odgojiteljima. Tražimo li uzrok tome zlu, uvidjet ćemo, da njihovo zlo ponašanje manje ili više potječe od loše pripreve na prvu sv. pričest. Bolje je sv. pričest odgoditi i ništa ne obaviti, nego je obaviti loše.

NAKANE APOSTOLATA MOLITVE. Sveta nas Crkva u mesecu januaru poziva da se naročito molimo presvetom Srcu Isusovu, da bi se svi kršćani duboko proželi crkvenim duhom. U misijskom nam pogledu Crkva tog meseca preporučuje molitvu, da bi jedinstvo Crkve privlačilo narode pravoj veri.

Holandija. U toj je zemlji od 1945 godine broj katoličkih svećenika porastao za 27%, tako da ide ukorak s porastom katoličkog stanovništva. U malim semeništima broj semeništaraca trebao bi da se podigne za 2%, da bi držao korak s porastom pučanstva. Kad bi se htelo kriti potrebe misijskih zemalja, koje su izručene holandskim misionarima, trebalo bi 20% više misijskih zvanja.

»Za verne i bezverne«. Pod tim je naslovom u SSSR izašla nova biblija, priređena u pučkom obliku u 150 000 primeraka. Kad se ta »biblija« iz bliza vidi, onda se odmah primeti da se radi o običnom blefu. U stvari je to pamflet, neprijateljska kritika starog i novog Zaveta.

U Hamburgu već su spustili u more obalni čamac od 100 reg. tona pod imenom »Stella maris — Morska zvezda« koji su poručili štajelski misionari za indonezijske misije. Misijski biskup iz Činktaua obavio je njegovu posvetu. Početkom ove godine čamac će biti prebačen u Indoneziju Isplatili su ga prinosima iz Nemačke i Holandije.

Posle 150 godina isusovci će se vratiti u Norvešku. Njihova prva postaja će biti Porsgrun, južno od Osla. Do pre nekoliko godina bio je zabranjen pristup svakom redovniku. Onda su bili isključeni samo isusovci, sada je i ovo ograničenje prestalo. Prvi isusovac koji odlazi u Norvešku, zove se p. Pavle Keller, koji je dosad radio u Kopenhagenu.

Cisterciti su održali svoju generalnu skupštinu u Rimu pod pretsedništvom generalnog opata dr Sighars Kleiner, rodom iz Austrije. Prisutni su bili svi opati i priori sem onih iza gvozdene zavese. Raspravljali su o redovničkom pravu, konstitucijama, disciplini i liturgiji. Cistercitski red je u zadnje vreme porastao. Muška grana je osnovala 7 novih samostana, od kojih samo u Braziliji četiri. Ženska grana se pomnožila za četiri samostana.

Od 1931—1950 godine govorilo se o 24 razna Marijina ukazanja širom sveta. Od svih tih tobožnjih ukazanja katolička Crkva priznala je samo dva, i to u Bane i u Boring u Belgiji, 14 slučajeva ocenila je negativno, dok za ostalih 8 slučajeva nije Crkva kazala konačnu reč.

15 miliona. Paviljon Svete Stolice na svetskoj izložbi u Brislu posetilo je 15 miliona ljudi. Njegova crkva nikada nije bila prazna. U tom se paviljonu održalo 67 međunarodnih kongresa sa oko 80 000 učesnika iz 45 zemalja. Govorilo i prevodilo se na 7 jezika. Većina se kongresa održala u velikoj dvorani paviljona, samo 14. i 15. avgusta skupovi su se održali na stadijonu. Preko 250 000 osoba gledalo je filmove p. Peytona o tajnama svete krunice. U zlatnu knjigu generalnog komisarijata Vatikanskog paviljona odlične ličnosti beležile su svoje utiske.

120 godišnja udovica pokrštena. U Mozambiku u prisustvu više hiljada domaćih vernika 120 godišnja udovica plemenskog poglavice Ziksaksa, koji se jednom, još u prošlom veku, zajedno s uroćeničkim kraljem Gungunhanom pobunio protiv portugalskih vlasti, primila je pre kratkog vremena sveto krštenje.

Južnoafrički crnački biskup Dlamini Bonaventura došao je još novembra u Evropu. Potiče iz kuće plemenskog poglavice ponosnog i junačkog naroda Zulu. 1931 mladi Dlamini stupio je u samostan otaca reči Božje u Marijahilu. Postao je svećenik i biskup. Njegova biskupija Umcimkulu broji samo 30 000 katolika, raspolaže sa 15 svećenika, 7 braće pomoćnika i 69 časnih sestara. Svih crkava je 36, svoju katedralnu crkvu biskup ima u prestonici i naziva se Lurd.

Katolička filmska liga je za 1958 godinu ubrojila među najbolje filmove i japanski film »Prijatelji do zadnjega«. Film priča o životu japanskog ratnog zarobljenika, koji ostaje kao putujući budistički svećenik u Burmi, kako bi se posvetio čuvanju grobova palih drugova. Film lepo prikazuje poštovanje prema mrtvima i veru u prekogrobni život.

Biskup Pietro Fiordelli iz Prata u Italiji bio je na višem sudu u Firenci oslobođen krivnje da je oklevetao bračni par Mauro Belandi, što ih je javno upozorio da njihov brak za crkveno područje nije valjan. Troškove procesa treba da plate tužitelji.

Na luvenski katolički univerzitet upisano je 12 000 slušalaca. Gotovo polovina njih su stranci. Najveći deo studenata su bogoslovi, svećenici i časne sestre.

Španjolska ima četiri univerziteta rada. Njihov je zadatak pružiti pitomcima potrebno znanje u raznim zanatima. To se stručno znanje dopunjuje i kulturnom naobrazbom kojom se širi horizont i sa specijalizacijom koja vodi u bolju kvalifikaciju. Smatra se da su ti univerziteti odličan pokretač da se privedu razne klase na isti socijalni stepen. Najveći univerzitet nalazi se u Gijonu te zauzima prostor od 40000 kvadratnih metara. — Dvorana za sednice ima dve hiljade mesta, kapela diže svoj toranj u visinu od 120 m. U tornju je smešten televizijski odašiljač. Uz to univerzitet ima radionice za stolariju, mehaniku, livnicu, kovačnicu, radionice za automobile, električno postrojenje, radionicu za plastičnu materiju itd. Univerzitet ima moderno uređenu farmu sa oko 250 goveda i najmoderniji mašinski park za farmu. Sportski prostor zauzima 15000 kvadratnih metara te ima više bazena, trkačkih staza itd. Biblioteka može da sadržava oko 400000 svezaka. Kuhinja može istovremeno kuvati za 1800 osoba.

Pravac — misa. Zanimljivo je što pričaju putnici koji su učestvovali na nekom međunarodnom kongresu u Moskvi. U nedelju ujutro bili su na raspolaganje autobusi za sve moguće pravce. Na jednom autobusu bilo je velikim slovima na francuskom jeziku pisano: pravac — M i s a. I stvarno taj je autobus saobraćao prema jedinoj otvorenoj katoličkoj crkvi sv. Ljudevita, gde se služila sveta misa.

Sveta Gora Atos ima slavnu prošlost kao samostalna monaška država. Danas ima ona civilnog guvernera. Broj monaha je za poslednjih 50 godina pao od 7432 na jedva 2000, od kojih su većina Grci. Od ostalih narodnosti ima 160 Rusa, 80 Bugara, 129 Rumuna i 27 Srba. Žive u 20 manastira. Postoji posebna bogoslovija Athonias, kojom rukovodi episkop Nathanael, koji je učio u Francuskoj.

Malta. Ovo ostrvo u sredini Sredozemnog mora trpi od prenapučenosti. Posle rata 67000 osoba preselilo se u prekomorske zemlje tražeći kruha. 65000 radnika je uposleno u arzenalima engleske ratne mornarice, pa je njihov kruh nesiguran. Na ostrvu vlada prilična stanbena kriza. Domaći nadbiskup Gonzi je počeo izgradnjom stanbenih kuća. Radni uslovi su dosta teški. Radnička katolička akcija radi već 14 godina. Podeljena je u 17 sekcija koje su vrlo aktivne te se spretno zauzimaju za bolje životne uslove radnika.

Sudan. Sudanski parlamenat treba da u ovom zasedanju u decembru donese odluku o ustavu svoje zemlje. Prema podnetom predlogu islam bila bi državna religija. Ustavom bi se zagarantovala sloboda bogosluženja, vere i verskog ispovedanja. Ali nije jasno, da li će novi ustav dozvoljavati misijski rad, da se naime neznabošce prevede u kršćanstvo. Među 173 narodna poslanika u sudanskom parlamentu 40 njih su kršćani, bilo katolici bilo protestanti.

Poljski radio neće više prenositi službe Božje, kaže neki zvanični varšavski izveštaj. U obrazloženju te odredbe kaže se da radio mora biti u službi stroge objektivnosti te da se mora ukloniti svaki daljnji razlog za međusobnu versku borbu u poljskom narodu. U sprovođenju rastave Crkve i države stoji dalje u objašnjenju, Crkva ima u svom području slobodu. Država, kojoj pripadaju sve konfesije, ne može nijednoj, ma kako velika ona bila, dozvoliti kakvu povlasticu. Crkva se još nije izjasnila prema gornjoj odluci, samo se primećuje da je upotreba radija stvar koja spada među osnovne slobode u savremenom životu, a nije nikakav privilegij.

»Prevareno nebo« je naslov jednog romana Franca Werfela. Po njemu je izrađen nov film. U filmu se prikazuju originalni snimci iz Vatikana i jedne generalne audijencije. Pokojni sveti Otac je dao za to snimanje potrebnu dozvolu. U Kölnu se u oktobru davala premijera tog filma. Iako je pisac romana bio mojsijeve vere, vrlo lepo rešava problem dobre katoličke kućne pomoćnice koja školuje svog nećaka u želji da postane svećenik. Međutim nećak je prevari i ide krivim putevima.

Kršćani treba da se bore, rekao je na nekom sastanku nacionalnog saveza katoličke omladine Indije, kardinal Valerije Gracias. Napredak boljševizma u južnoindijskoj državici Kerala valja pripisati bezbrižnosti mnogih katolika za politički život. Dok se danas u toj državi može za jeftine pare dobiti obilje boljševističke literature, broj katoličkih knjiga je neznatan. Dok ljudi umiru od gladi, poneki kršćani danom spavaju u senci palmi. Univerzitetski profesori i studenti na katoličkim školama morali bi biti tvrđava protiv poplave ateizma.

Crkva u Karipskoj Uniji. Engleske kolonije u Karipskom moru u Srednjoj Americi, između Jamaike, Trinidada i Venezuele, sklopile su Karipsku Uniju. Dve trećine tog stanovništva su crne rase, mnogo ima pripadnika mešovite krvi, oko jedna šestina je Indijaca, a belaca ima samo 3%. Po veri većina pripada raznim protestantskim sektama. Katolika je samo 20%, odnosno 600000. Katolici su podeljeni u pet biskupija, od kojih je jedna metropolija. Oni imaju 300 crkava, 256 svećenika, većinom redovnika. Za 15 godina iz bogoslovije na Trinidadu izašlo je tek 12 svećenika, a u njoj ima sada 25 bogoslova. Na tom ozemlju ima 500 časnih sestara, oko polovina crne boje. Za mladi dominijon Britanske zajednice naroda beda i ekonomska zaostalost pretstavlja težak problem. Postoji opasnost da će se širiti tendencija za kontrolu poroćaja. Katolička Crkva ima u toj zemlji dobro proširen svoj školski sistem. Država plaća nastavnike i doprinosi svoj udeo u izgradnji novih škola. Jedini univerzitet na tom području je na Jamaici, ali pod uticajem masonerije. Američki isusovci imaju kolež sv. Đorđa. Katolicima nedostaje naobraženih laika, pa je stoga njihov uticaj na javni život neznatan.

Nova Gvineja (Irijan) spada među najnerazvijenije zemlje na svetu. Njeno stanovništvo živi većinom još u kamenom dobu. Pojave ljudožderstva nisu retke. Među 700000 stanovnika koji su pod holandskom upravom ima samo 59000 katolika. Prošle je godine bilo kršteno 1658 odraslih osoba. Školstvo je tek u početcima. Državne osnovne škole posećuje 5000, a misijske 14600 dece. Katolički misionari šalju u poganska sela kao svoje preteče kakav katolički bračni par ili nešto obrazovanije mlađe muškarce koji pripravljaju teren za dolazak misionara. Duže vremena su radili tamo samo holandski misionari, sada im vredno pomažu i američki. Napredniji elemenat na tom ostrvu su Kinezi. U njihovim je rukama trgovina i zanatstvo. Njih ima tamo 3000. Neki od njih su prihvatili kršćanstvo. Velika je svečanost bila kad je bio prvi tamošnji Kinez posvećen za svećenika.

U Pakistanu Crkva se vrlo polagano razvija. Među 79 miliona stanovnika katolika ima jedva 288000. Podeljeni su u dve metropolije i u 6 biskupija. Za godinu dana bilo je samo 7789 odraslih krštenja. Katehumena ima 95000, uglavnom među najprimitivnijim stanovnicima animistima i među indijanskim hinduistima, dok muslimani sami ne prelaze na kršćanstvo. Za metropoliju Karači postavljen je domaćin Josip Cordeiro, kome pomaže 29 domaćih svećenika.

Etiopija. U Adis Abebi je početkom jula bio posvećen novi biskup Msgr Asrate Mariam Yemmerou prvi puta posle 15 vekova po etiopskom obredu. Novog etiopskog biskupa posvetio je egzarh Haile Mariam Cahsai uz asistenciju sedam biskupa i 60 svećenika. Prisutni su bili pretstavnici svih muških i ženskih redova koji rade u Etiopiji. Svečanostima je pribivao i carev za-

stupnik. Obred posvećenja je nešto kraći nego u latinskom obredu. Taj obred, koji upotrebljava stari gheez jezik, nema pomazanja svetom krizmom, nego samo polaganje ruku. Vrlo je lep obrazac posvećenja: »Kao što je naš Gospod poslao u ime svog Oca Duha Svetoga, tako neka side na Tebe milost Duha Svetoga. Sada kad si biskup budi savršen službenik svoga naroda, bdij nad njime i moli se za nj danju i noću. U ime Oca i Sina i Duha Svetoga mi Te imenujemo biskupom grada..... na dobro grada i njegove okoline.«

Spasilac Dachaua umro. Gradski župnik prelat Friderik Pfanzelt umro je u 77 godini života i posle 27 godišnjeg službovanja u tom gradu. Kad su američke trupe 29 aprila 1945 godine prodrle u Dachau, videle su na gomile leševa u logoru i u vozovima. Te su strahote tako potresle američkog komandanta da je zapovedio za osvetu da se čitav grad uništi. Župnik Pfanzelt je tada stupio pred komandanta, pao pred njim na kolena i molio za milosrđe za grad i njegove stanovnike. Dokazivao je da civilno pučanstvo nije imalo nikakvog udela u varvarskim delima logorskih vlasti. Komandant je konačno popustio župnikovim molbama. Tako je bio spašen grad od 26000 stanovnika. Papa Pijo XII je župnika zbog njegovog junačkog čina imenovao kućnim prelatom.

Američki farmer obezbedio 883 korejske siročeta. Kad je američki farmer Holt sa svojom ženom prvi puta čitao o korejskoj ratnoj siročadi, koja je u ratu izgubila roditelje i potrebne uslove za život, odlučio je da uzme nekoliko ratne siročadi k sebi. Bračni par Holt prihvatio je osmoro ratne siročadi i usvojio ih. Tako imaju oni sada 14 dece, šestoro rođene i osmoro usvojene. — To još nije sve. Holt je počeo da nagovara druge porodice neka se smiluju bednoj deci, i ne bez uspeha. Kad je pronašao nekoliko porodica koje su bile spremne uzeti nekoliko ratnih sirota, Holt je odleteo avionom u Koreju po sirote. Pre kratkog vremena dovezao je 81 ratno siroče. Na takav način Holt je obezbedio 883 korejske ratne siročadi, pronašao im novi dom i sretniju budućnost.

Umro da bi drugi živeli. U blizini Spangdahlen u Rheinpfalz u Nemačkoj jedan američki izvidnički avion pao je na njive i pilot se smrtno unesrećio. Kako se to zbilo?. — Pilot se sa dva druga nalazio u avionu nad selom, kad je primetio da motor otkazuje službu. Pozvao je drugove neka iskoče padobranom, što su oni i učinili te se tako spasli. I pilot sam je mogao da iskoči, ali se plašio da bi se avion u tom slučaju srušio na selo i tako nanio više žrtava. Stoga je pilot ostao u avionu, izveo ga izvan sela i zajedno s njime srušio se na njive gde je našao smrt. Svakako nije to prvi pilot koji je tako postupao. Ali takvi ljudi zaslužuju nadimak — junaci.

Spomenik mučenicima. Tatejama je brdo pokraj Nagasakija u Japanu. To je brdo sveto japanskim i drugim katolicima. 1597 godine tamo je bio razapet na križ sv. Petar Baptista i 25 drugova. Dosad je stajao tamo samo drven križ s japanskim i engleskim natpisom. 27 januara 1958 općinsko je veće u Nagasakiju jednoglasno usvojilo plan, da se tamo izgradi veličanstven spomenik za koji će utrošiti 20 miliona jena. Radom se počelo već 5 februara. Među 26 onih mučenika bilo je šest franjevaca, 3 isusovca i 17 članova trećeg reda sv. Franje.

Blagoslov mora. Renski nadbiskup kardinal Roques je prošlog leta prema starom običaju blagoslovio more kod bretonske obale. Obredu je prisustvovalo oko 20000 vernika. Kardinal se odvezao motornim čamcem i iz njega blagosiljao more. Njega je pratilo preko 300 većih i manjih lađa. Posle blagoslova kardinal se još molio s vernicima za večni pokoj onih koji su prošle godine našli smrt u morskim valovima.

Dominikanska Republika. U neka vrlo zabačena sela te republike Srednje Amerike polazi iz Španjolske 14 Španjolki, laičkih misionarki, učiteljica i bolničarki. Ta su sela katolička, ali godinama nije tamo stigao katolički svećenik, pošto je svećenika malo, a sela teško pristupačna. Laičke misionarke imaju sem stručne spreme još specijalne kurseve za apostolat u Latinskoj Americi.

Zatvorenički kurat Felice Magnani je pre kratkog vremena umro u zatvoru grada Pavije u Italiji. Imenovani je poslednjih 35 godina svog svećeničkog života proveo kao dušebrižnik u kaznioni. Radio je među kažnjenicima i umro među njima. U svojoj oporuci, koju su javno pročitali, ostavio je manje legate izvesnom broju čuvara i zatvorenika.

U Parizu se prošlog novembra održavalo 10 generalno zasedanje Uneska. Na tom zasedanju bila je zastupljena 81 država, među kojima i Sveta Stolica. Nju je zastupao pariški nuncije Msgr Marella. Unesko je uselio u nove prostorije u vlastitoj zgradi od betona i stakla, koja je stajala blizu 10 miliona dolara. Godišnji budžet Uneska iznosi 26 miliona dolara. Novoizabrani njezin pretsednik je Vittorino Veronese, istaknuti italijanski katolički intelektualac, koji je igrao važnu ulogu u međunarodnom laičkom apostolatu, a poslednje vreme zauzimao je položaj sekretara Uneska.

Zajednički rad. Evangelički biskup dr Otto Dibelius je govorio na glavnoj sednici ustanove »Gustav Adolf« u Berlinu. Rekao je da su se prilike za 50 godina potpuno promenile. Nekada je bila ta ustanova osnovana za borbu protiv katolika, danas međutim treba da se katolici i protestanti zajednički bore protiv ateizma koji dolazi s Istoka. Ozbiljnost vremena i teške prilike treba da očeliče tu radnu zajednicu.

Za Latinsku Ameriku. U Madridu postoji zavod »Španjolsko-američka kooperacija« pod vodstvom posebne biskupske komisije. Taj zavod ima dva odeljka: jedan za bogoslove a drugi za svećenike. Njegov je cilj: odgojiti dovoljno svećenika za Latinsku Ameriku. Zavod postoji već 10 godina, ali je dosad odgojio razmerno mali broj svećenika: 1953 izašlo ih je samo osam, a 1957 godine njihov se broj popeo na 74. Posle svršenih studija i mlade mise svećenici ostaju dve godine u domaćim biskupijama, a posle odlaze za pet godina u Latinsku Ameriku. Iza otslužen roka mogu obnoviti rok službe ili se vratiti kući. Sad se radi na tome da se pošalju i laički apostoli iz Španije u Latinsku Ameriku: učitelji, bolničari, katehisti, socijalni radnici lekari itd.

Katolički klub »Znak« u Varšavi dobio je dozvolu da osnuje svoje nakladno preduzeće. Prvo će izdavati katekizam, liturgijske knjige, a kasnije i svakovrsne religiozne knjige.

Audijencija državnih delegacija. Papa Ivan XXIII primio je prvi dan iza svečanog krunisanja u velikoj konzistorijalnoj dvorani državne delegacije, koje su prisustvovale njegovom krunisanju. Sveti se Otac zahvalio delegatima i njihovim državnim poglavarima na počasti koju su mu iskazali svojim prisustvom. Papa je dalje kazao da je liturgija krunisanja vrlo stara i da potseća na starodrevnost Crkve i njenu istoriju, koja je povezana s njihovim narodima. Papa vidi u prisustvu tolikih delegacija simbol plodnih i srdačnih veza Između Svete Stolice i tih naroda. Crkva želi svim tim narodima sretan ekonomski i kulturni razvoj, a napose da razvijaju u njenom krilu velike duhovne vrednosti. Papa je dalje naglasio da gaji opravdane nade da će imati dobre odnose s onim zemljama kojih pretstavnike gleda pred sobom. Još je istaknuo velike zasluge svoga Predšasnika u radu za pravedan mir te obećao da će biti to i njegova velika briga. Na kraju je podelio delegatima svoj apostolski blagoslov.

Prijem državnih delegacija. Državni sekretar Msgr Tardini je u ime Pape Ivana XXIII priredio prijem državnim delegacijama koje su prisustvovale krunisanju svetog Oca. Bile su 54 državne delegacije i 5 međunarodnih organizacija. Prijemu su prisustvovala i četiri kurijalna kardinala: R. Tisserant, Tedeschini, Pizzardo i Masella, kao i osoblje državnog sekretarijata.

Novinarima. Papa Ivan XXIII primio je 6 novembra u klementinskoj dvorani pretstavnike novinara koji su prisustvovali svečanostima krunisanja. U svom govoru Papa je naglasio važnost i lepotu novinarskog zvanja, ali je dodao, da im mora biti istina sveta. Po pitanju novinarskog nastojanja da prodru u tajne konklava, Papa je rekao, da nije u njihovim izveštajima našao niti redka koji bi odgovarao istini. Iako su bili napori novinara u tom pravcu veliki, ipak bi bolje učinili da su šutili.

Katolički Crnci u SAD. Računa se da ima sada oko 550 000 katoličkih Crnaca u SAD. Dve trećine njih živi u južnim državama, samo u Luzijani 160 000. Najviše katoličkih Crnaca živi u gradu Lafajet (75 000), onda Nju Jork (57 000) i Čikago (41 555). Na rasnoj integraciji — pokretu da se Crnci u svemu uključe među belce kao jednakopravni građani SAD, isticao se naročito isusovački pater Farge. Zasad ima samo 73 crnačka svećenika. Među katoličkim biskupima u SAD nema trenutno nijednog Crnca. Biskup Bouer je američki Crnac po poreklu, ali deluje u Gani.

Seku Ture. Od svih prekomorskih francuskih poseda jedino Guineja je glasala negativno na referendumu. To je bilo delo njihovog vođe Seku Ture. Ko je taj čovek i kakvi su izgledi za misionare u toj zemlji? Seku Ture je star 38 godina. Posle završene osnovne škole postao je poštar, učestvovao je u sindikalnoj organizaciji. Kao takav došao je u Prag. Vrativši se kući započeo je čisto crnački sindikalni pokret. Po veri je musliman i u svojim govorima to više puta ističe. 11 maja 1958 njegovi politički prijatelji upriličili su pokolj na njegove političke protivnike. Tada je pogubljen katolički sindikalist Mange i mnogi drugi. Budućnost kršćanstva u toj zemlji još je neizvesna.

Nigerija, najveća britanska afrička teritorija, sa blizu 33 miliona stanovnika ima katoličkog ministra pretsednika dr Avolovo. Spretnošću i strpljivošću u pregovaranju s engleskom vladom obezbedio je svojoj zemlji da će dobiti 1 avgusta 1960 godine nezavisnost. On je zagovornik verske slobode, i slobodnog misijskog rada i u severnim pokrajinama gde žive muslimani.

U Britaniji uči oko 4 000 katoličkih studenata iz azijskih i afričkih zemalja. Samo u Londonu ih ima 3 000. Prošle jeseni londonskoj se skupini pridružilo 280 novajlija. Ovi prekomorski katolički studenti imaju u Londonu svoj klub, gde se sastaju, zabavljaju i primaju hranu. Za Kineze je određena posebna kuhinja. Njihov direktor Msgr Coolan velikom se ljubavlju zauzima za njih. Svaki novi član prima odmah u početku posebnu knjigu o engleskom katolicizmu. U njoj su sadržane mnoge korisne upute. U taj klub dolaze mnogi engleski studenti, kako bi u ličnom kontaktu upoznali jedan drugoga i uspostavili prijateljske međusobne odnose.

Redovnice sa strogom klauzurom imaju na svetu 3 202 samostana i 78 000 redovnica. Obzirom na brojno stanje ženski strogi redovi slede ovako:

	Samostani	Redovnice
karmelićanke	813	15 333
klarise	657	14 014
benediktinke	252	9 637
uršulinke	228	6 206
salezijanke	186	6 206
dominikanke	212	5 592
cistercijanke	156	4 957
augustinke	122	2 980

Australija. Katolički su biskupi na poslednjoj konferenciji raspravljali o saobraćajnim nesrećama. Utvrđeno je da godišnja šteta zbog tih nesreća iznosi 75,5 miliona dolara. Zbog tih nesreća umrlo je od osnivanja australijskog dominijona g. 1901 više osoba nego je bilo mrtvih, ranjenih i zarobljenih u sva četiri rata, u koje je bila Australija umešana. Oseća se pomanjkanje poštovanja prema bližnjemu, što je osnovni zahtev kršćanskog morala.

Formoza je imala 30 juna 1958 120 000 katolika, 80 000 katehumena, oko 500 svećenika, od kojih 150 kineskih, 279 redovnica, od njih

155 kineskih. Isusovaca ima na Formozi 124, svetovnih svećenika 97, merinolaca 69.

Kardinal Višinski je posle konklava provodio u Rimu vrlo povučen život. Papa Ivan XXIII primio ga je u posebnoj audijenciji. Za poljsku koloniju u Rimu služio je posebnu svetu misu i održao propoved. Novinarima, koji su članovi udruženja strane štampe u Rimu, poslao je sličice Čenstohovske Majke Božje i blagoslov, potpisan vlastoručno. U Rimu se zadržao preko mesec dana.

Katolička pomoć u Francuskoj je tokom 1958 godine pružila 57 350 osobama konak i našla stan. 137 250 hodočasnicima u Lurd, koji su bili bez sredstava, obezbedila je konačište, i hranu u lurdskom gradu pomoći. 15 614 iz Afrike repatriranih Francuza ta je organizacija pomogla. 19 583 Alžirca primila je u kuću Marijam. Ukupno 229 897 osoba našlo je krov i hranu pomoću te katoličke organizacije. U Francuskoj se 16 novembra pod svim misama skupljalo za tu dobrotvornu organizaciju.

Slobodne verske škole u Belgiji. Između tri glavne političke stranke postignut je značajan sporazum za 12 godina po pitanju slobodnih verskih škola. Prema tom sporazumu država ne daje ništa za izgradnju novih slobodnih škola, za njihovu opremu daje 60%, a za redovno upravljanje škola (ogrev, osvetljenje, održavanje zgrade) država plaća po glavi jednog učenika, i to, u osnovnim školama 15 000 din, u srednjim 3,25 puta toliko, u učiteljskim 3,75 puta toliko, na tehničkim do 4 puta toliko. Školska je nastava besplatna za sve učenike do 18 godina. Laički nastavnici primaju iste prinadležnosti kao njihovi kolege u državnim školama. Redovnički nastavnici u srednjim školama izjednačeni su s državnim profesorima. Jedino redovničko osoblje osnovnih škola prima 60% državne plate. Penzijonisani nastavnici primaju penziju kao državni penzijoneri. Pokrajinske i opštinske škole će biti jednako subvencionisane kao slobodne verske škole. Tim sporazumom pitanje slobodnih verskih škola skinuto je s programa političkih partija. Sada će se lakše pristupiti potrebnoj reformi školske nastave.

Crnac sa zlatnim srcem. Crnac Samuel Pinkerd, oficir američke vojske u Nemačkoj, skupio je 11000 maraka da preveze malog Nikolu Kämmerer iz Nemačke u SAD, da se tamo izvrši nad njim opasna operacija srca, kakvu se niko nije usudio izvršiti u Evropi. Mali Nikola je bio u Baltimoru uspešno operisan. Njegov crnački dobrotvor pobrinuo se da vrati dečka roditeljima.

Novi kardinali. Papa Ivan XXIII na tajnoj konzistoriji 15 decembra 1958 imenovao je 23 nova kardinala, 13 Italijana i 10 drugih. Italijanski su kardinali sledeći: Montini, nadbiskup iz Milana; Urbani, patrijarh iz Venecije; Castaldo, nadbiskup iz Napoli; Tardini, državni sekretar; Fietta, nuncije u Italiji; Giobbe, nuncije u Holandiji; Cento, nuncije u Portugaliji; Cicognani, ap. delegat u SAD; Di Jorio, rimska kurija; Bracci, sekretar kongregacije za sakramente; Roberti, sekretar koncilske kongregacije; Chiarlo, nuncije na raspoloženju; Congalonieri, sekretar kongregacije za univ. — Ostala desetorica su sledeći: O Hara, nadbiskup iz Filadelfije (SAD); Bueno y Monreal, nadbiskup u Sevilji (Španija); König, nadbiskup u Beču (Austrija); Döpfner, nadbiskup iz Berlina (Nemačka); Richard, nadbiskup iz Bordo (Francuska); Godfrey, nadbiskup u Londonu (Engleska); Barbieri, nadbiskup u Montevideo (Urugvaj); Cushing, nadbiskup u Bostonu (SAD); Y Rivera, nadbiskup u Guadalajara (Meksiko); Julien, dekan rimske rote (Francuska).

Ovim imenovanjem Papa Ivan XXIII prvi je prekoračio tradicionalni broj 70 kardinala i povisio ga na 75. Isto tako je suspendovao kanonski propis da bliski rođaci ne mogu biti istovremeno kardinali, kad je imenovao Ivana Cicognani kardinalom, koji ima svog rođenog brata Gaetano kardinala, koji je prefekt obredne kongregacije.

Velikim brojem italijanskih kardinala, koji su bili dosad nunciji, odnosno viši prelati u rimskoj kuriji, Papa je popunio mnoga prazna mesta i predao upravu važnih središnjih ureda u sposobne i vešte ruke. Sada broji rimska kurija 24 kardinala. Prema svemu sudeći Papa Ivan XXIII će se u upravi više oslanjati na kardinale i središnje crkvene urede.

SAD. Na izborima 4 novembra 1958 primetilo se da su verske predrasude protiv katolika popustile. U Kaliforniji, Pensilvaniji, Ohaji i Meni izabrani su katolički kandidati za guvernere. Isto tako je veći broj katolika izabran za senatore.

Difenbeker, ministar pretsednik Kanade, bio je primljen u audijenciju kod Pape Ivana XXIII, kada se na svom putu oko sveta zaustavio u Rimu. Pratili su ga kanadski poslanik Merand i rektor kanadskog zavoda u Rimu p. Bisonet. Ministar pretsednik Difenbeker je duboko religiozan protestant, koji svaki dan čita bibliju.

Alžir. Početkom oktobra 1958 u gradu Alžiru položen je kamen temeljac za novu zavetnu crkvu Srca Isusova. Crkva će imati hiperbolni oblik, zauzimaće 700 m². Visoka će biti 52 m, glavna lađa biće 35 m široka i dugačka. U crkvi će biti 1000 sedišta i 3 000 stajališta. Toranj bez nadgradnje će imati 35 m. Prema dogovoru crkva treba da bude gotova za 18 meseci. Služiće kao župska crkva i ujedno kao hodočasnička.

Lurd — 1958. Od 1 aprila do 31 oktobra 1958 prevezeno je u Lurd 3 655 740 hodočasnika. U Lurd je došlo 1044 posebnih vozova, 3846 aviona, 30 000 autobusa. Sveukupni broj hodočasnika od početka jubilarne godine ceni se na 4,9 miliona hodočasnika. Došao je 2961 lekar, 49 500 bolesnika, a 32 slučaja ozdravljenja uzeta su u ispitivanje. U to vreme u Lurdu se služilo 153 000 misa, podelilo se 3,8 miliona pričesti. Došlo je 25 kardinala i 809 nadbiskupa i biskupa. Od stranih zemalja iz Španije je došao najveći broj hodočasnika, svega 300 000.

M. F. Pitanje: Zašto u popisu papa nema Pape Ivana XX? Odgovor: Imate pravo, naše knjige crkvene istorije ne govore o papi Ivanu XX. Istoričari misle da se svoje vreme umetao jedan papa Ivan između Bonifacija VII i Ivana XV 895 godine, koji stvarno nije postojao. Kad su tu grešku uočili, onda su petorici papa s imenom Ivan snizili uzastopni broj, tako da je Ivan XX postao Ivan XIX. Ali Ivanu XXI nisu više snizili uzastopni broj, pa se tako desilo da pape Ivana XX nema.

Po. Pitanje: Ako stvarno nije bilo u Palestini za vreme proroka Ilije kiše tri godine i šest meseci, onda bi se morali presušiti svi izvori, polje i drveće bi propalo, životinje i ljudi bi poginuli od gladi i žedi? Odgovor: Da je morala tada vladati zbilja strašna suša, jasno je iz Knjige kraljeva, gde stoji da su mnogi potoci usahli, te je bila velika poteškoća naći stočnu hranu i ljudi su teško gladovali. Tri godine i šest meseci moguće je tumačiti tako, da je u prvoj godini izostala druga kiša u januaru i februaru, onda dve pune godine nije bilo kiše, a u četvrtoj godini izostala je prva kiša u oktobru i novembru.

2. Pitanje: Da li je nešto poznato iz poslednjih dana pape Aleksandra VI? Odgovor: Njegova je smrt bila dugo vremena predmet raspre među istoričarima. Neki su tvrdili da je iznenada umro otrovan arzenom, dok bolji izvori govore o polaganom slabljenju snaga i da je umro tek 18 avgusta 1503 primivši svete sakramente za umiruće.

M. J. Pitanje: Zašto svaki novoizabrani papa stavlja sebi ime po svojoj volji, umesto da bi nosio ime Petar, kakvo je Isus sam dao prvome papi? Odgovor: Sve do pape Ivana II pape nisu menjali svoje ime. Tačno je da je Isus prvome papi dao ime Petar, što znači, „Stena" te tako lepo označava njegovu ulogu u Crkvi, da je on ona vidljiva veza koja veže sve članove Crkve u jednu celinu. Međutim, nigde ne stoji da je Isus tražio da mora svaki papa nositi to ime. Pet stotina godina pape uopšte nisu menjale svoje ime, a sada iz samog poštovanja prema apostolu Petru ne stavljaju sebi to ime, kao što iz poštovanja prema Isusu nikome na svetom krštenju ne dajemo sveto ime Isus.

P. J. Pitanje: Koji je po redu sadašnji Papa Ivan XXIII? Odgovor: Prema poslednjem papinskom godišnjaku 1958 sadašnji je papa 262 po redu. Poslednjih su godina istoričari naime utvrdili da pape Klet i Anaklet nisu dva nego jedan papa s imenom Klet ili Anaklet.

Pitanje: Da li je koji Papa umro nasilnom smrti, kada i zašto? Odgovor: U toku crkvene istorije bilo je već svakojakih slučajeva. U početku crkvene povesti redom su se vrstili pape mučenici, ne samo za vreme rimskih careva, nego i posle. U 9 i 10 veku u Rimu su vladale prilično žalosne prilike, pošto su se neke plemićke i vladarske porodice otimale da bude Papa iz njihove stranke, njihov pristalica. Tada se dešavalo da su uklanjali pape silom iz političkih ili čak osobnih razloga. Tako je bio papa Ivan VIII 882 godine ubijen, Stefan VI bačen 897 godine u zatvor i ugušen, Leona V su 903 zbacili silom sa prestola i zatvorili ga, gde ga je našla smrt. Jednako je umro njegov naslednik Kristofor 904 godine. U desetom veku ponovilo se to još tri do četiri puta: s Ivanom X 928, Benediktom VI 974, Ivanom XIV 983, Bonifacijem VII 984 godine. Bog je dopustio takva poniženja, da se toliko jače naglasilo da je Crkva božanska ustanova koju Bog sam štiti da ne propadne.

F. G. Pitanje: Zašto pučki kalendari donose 13 novembra sv. Stanislava Kostka, kad ga nema ni u rimskom misalu, ni brevijaru ni u rimskom martirologiju? Odgovor: Sveti Stanislav Kostka nalazi se u rimskom martirologiju 15 avgusta, kada je on u Rimu umro. Kako je taj dan Velika Gospa, vrlo je razumljivo da se njegov praznik, gde ga slave, preneo na drugi dan, naime na 13 novembar. Tako ga tada slave isusovci, poljske biskupije, kod nas ljubljanska biskupija, a i za Italiju je Papa Pijo IX to dozvolio 3 februara 1847. U našim je krajevima vrlo često krsno ime Stanko, pa ne razumem zašto ne bismo to ime stavljali i u kalendar, naročito jer nam je taj svetac blizak i po rodu i po zemlji gde je živeo i pošto ga je Crkva postavila uzornikom omladine.

I. P. Odgovor: Nije poznato da je bio koji papa hrvatske narodnosti. Neki su istoričari mislili da je bio papa Siksto V hrvatskog porekla, da su naime njegovi preci, šest kolena unatrag došli iz Krušice u Dalmaciji u Italiju. Ali se to mišljenje ne može dokazati. Svakako se papa Siksto V sam smatrao Italijanom. Iz prvih stoleća neki su pape bili rodom iz Dalmacije, ali je tada Dalmacija bila nastanjena latinskim pučanstvom.

P. J. Odgovor: Na neka vaša pitanja odgovoreno je u prošlom broju str. 190 pod „Neke zanimivosti o papama".

Za Pitanje: Da li je dovoljno da deca slušaju roditelje samo u važnim stvarima? Odgovor: Božje zapovedi niko nema pravo sužavati pa ni četvrtu. Roditelji imaju pravo tražiti poslušnost u svim stvarima, kada po svojoj savesti smatraju to potrebnim. A deca su dužna slušati roditelje, kada oni to opravdano traže. Neopravdano bi tražili, kada bi zapovedali nešto grešno ili tražili da stupe u izvesno zvanje.

F. M. Odgovor: Pročitajte članak „U ime čovečanstva" u prvom broju „Blagovesti" od 1956 godine. Tamo je dobro rastumačeno, kako treba shvatiti biblijski opis stvaranja sveta, kao i to da nema u tom pogledu sukoba između vere i nauke.

K. M. Odgovor: U našoj državi izlazi sada na srpskohrvatskom jeziku jedan jedini katolički pučki verski list „Blagovest". — Znam da je vrlo teško, gotovo nemoguće, dobiti katoličko sveto Pismo na našem jeziku. Nadajmo se da će se ova nestašica u bližoj budućnosti otkloniti.

MOLITVA U BADNJOJ NOĆI

Sveta noć.
Ne kao druge noći.
Sveta.
Posvetilo ju je Rođenje Božjega Sina.

Još onda...
Kad je zvijezda jedna, svemirska putnica
ostavila svoje boravište
te krenula novim putem, da saspe sjaj na krov
Rođenoga.
Još onda...
Kad su pastiri, stanovnici razvjetrene planine,
kuštravi
i s mirisom sijena u kosi, ponijeli svoje blago
sirac, na
poklon Rođenome.

Još onda...
Kad su magarac i vo, vjerni pomagači ruku
što mirišu
zemljom, svu noć bdjeli, puni čuđenja,
i dahom zagrijevali
svoj dom Rođenome.

Još onda...
Kad je Djevičanstvo prosjalo na žrtvi
Materinstva
i kad je Marija stekla ime Svete za sve
vjekove.
Još onda, davno, pred desetine vjekova.

I kao sunce, koje se ukazuje na nebu od
istoka do zapada,
misao o Svetoj noći živi u srcu čovjeka
i prolazi s njime
put od kolijevke do groba.

Sine Božji, Dijete.
Daj da Kraljevstvo Tvoje Ljubavi stiša
oluje svijeta
te zavlada mir.
„Da budemo svi djeca nebeskoga Oca, koji
čini, da
sunce jednako grije dobrima i zlima".

Zahvala novinarima. Papa Ivan XXIII zahvalio se novinarima za tačno i verno obaveštavanje povodom promena na papinskom prestolu, od bolesti blagopokojnog Pape Pija XII do izbora i krunisanja Pape Ivana XXIII. Papa je pohvalio i fotografe, snimatelje za televiziju, direktore publikacija i sve ostale koji su svojom saradnjom na brzom i tačnom obaveštavanju i širenju vesti doprineli ugledu Svete Stolice i utešili opravdane želje publike. Sva obaveštenja su bila — uz manje izuzetke — ozbiljna i na dostojnoj visini novinarskog zvanja.

ROĐENJE

U poroku stoji ogrezla Judeja,
gvozdena se ruka sile nad njom svija.
Prikloni se kraju slavna epopeja
pred sumračje jakog rimskog imperija.

Na vrhuncu sile,
tajanstvene moći,
pojavi se čudo
jedne svete noći.

Nevidljivo teku hladoviti sati,
orijašku zvijezdu otkriše nebesa,
bijelom njenom trakom ovila se mati,
da povije Boga pelenom čudesa.

Pred štalicom prostom
grada Betlehema
tri se nađu kralja,
od radosti nijema.

Na koljena padnu ispred trošnih vrata,
pale žuti tamnjan u krugu pastira.
Blistaju dragulji, jabuke od zlata,
i samo se nebo smiješi kralju mira.

A djetešce širi ručice u krilu,
na latici mekoj ljiljanovog cvijeta
i čuju se riječi, zavite u svilu,
pred zavjesom crnom okrutnoga svijeta.

Ali danas svjetlost obara nizine,
s kraja na kraj svijeta prođe dah milina.
Zasjao je svijetu poklon sa visine
i svaka je zvijezda lice kerubina.

NIŠTA VIŠE

Znamo da se zimi živi od onoga, što se je u jesen ubralo.
Kakova će, Bože, u jesen biti berba onima, koji su proljeće i ljeto svog života proveli u lijenosti?

Život je njihov prolazio u prolijevanju tuđih suza.
A milosrđu su se izrugivali.
Još su zveketali novcem i prijetili gvozdenom silom.

A siromaštvo i blagost su prezirali.
Njihov je život započinjao tamo, gdje je počinjalo tuđe umiranje.
Pa kakova će onda biti u jesen njihova berba?
Pred njima je još samo beskonačna zima. I ništa više.

BLAGOVEST izdaje Nadbiskupski Ordinarijat u Beogradu. — Odgovorni urednik: Dr Janez Jenko, konzultor. — Uredništvo i uprava: Beograd, Svetozara Markovića 20 — Tek. račun 101-704-3-533.

Grafičko preduzeće SRBOŠTAMPA — Beograd, Zmaj Jovina br. 39 — Telefon 20-268.